

KURTER LITEWSKI

Roku
1761.Nro
XXXI.

W PIĄTEK DNIA 31. LIPCA z WILNA.

W Niedzielę przeszła jako w dzień Świętej Anny, Imieninami Xiężny Jeymci Wojewodżiny Wileńskiej Hetmanowey W. W. X. L. zaszczycony, wspaniałym częstował obiadem cały Prześwietny Trybunał, i licznie zgromadzone Państwo, Jmśc Pan Pac Marzalek Wielki Trybunału Gł: W. X. L. na którym spełniano zdrowia Xięstwa JJmciów Wojewodów Wileńskich i inne z zupełnym wlyzttkich ukontentowaniem.

W Akademii tuteyszey *Societatis JESU*, po danych dawniey z języków Greckiego, Francuskiego, i

Niemieckiego dowodach w przytomności dystyngwowanych gości, na dniu 28. tego Miejsiaca pod zaszczytem Jmści Pana Pocięja Starosty Rohaczewskiego z przypisaniem temuż Jmci Xięgi Geometryczney odprawił się Akt publiczny z Matematyki, który dla pomnożenia dalszey w uczących się ochoty raczyli łaskawie przyzdobić swą przytomnością Jmśc Pan Marzalek Wielki Trybunału Gł: W. X. L. z JJmściami Panami Musnickim Pifarzem Wileńskim, Zołkowskim Wołkowyskim, Surynem Mściławskim Sędźiami Trybunału W. X. L. Xięzna

(1)

żna Jmśc Solfohubowa Generałowa
Artyleryi W.X.L. z Synami, Jeymc
Pani Czapska Podskarbini Ziem Pru-
skich, Jmśc Pan Chodkiewicz Staro-
sta Wieloński, Jmśc Pan Tyzenhauz
Choraży Wileński, Jmśc Pan Matu-
sewicz Półkownik Petyhorski, Jmśc
Pan Zaba Starosta Bialski z Jeymcia
swoją, Jchmśc Xięża Korfak i Prozor
Kanonicy Katedralni Wileńscy tu-
dzież różni licznie zgromadzeni Go-
ście. Na którymto akcie prócz zapro-
szonych, każdemu wolno było po-
dlug upodobania rozmaite czynić
na doświadczenie postępku w Scy-
encyi pytania. Dajacy dowód poka-
zawszy swa w powszechnych Aryt-
metyki, Geometrii, w Figurach płas-
kich i pełnych, tudzież Trygono-
metrii, Regułach biegłości, do róż-
nych one w szczególności praktyk
stosowali; mianowicie zaś w wynal-
eżeniu płaszczyzny i pełności w
stopach Litewskich ziemi całej, w
wynalezieniu odległości Trygono-
metrycznym sposobem w ryfowa-
niu Mapp, i wód spadków, abo wy-
żyny.

Dali też na widok Jmśc Akade-
micy Mappy dwie od siebie zryfo-
wane, jedną determinującą bieg abo
pozycyę Wilii, i Wilenki, odległo-
ści Pałaców, Kościołów, Wież wszy-
stkich w Mieście się znajdujących,
drugą Mappę Miasta całego w mu-

rach leżącego z Jurysdyka J.O.Xcia
Jmści Wdy Wileńskiego Hetmana
W. W. X. L.

Jmśc Pan Hilzen Wda Miński z Jmścia
swoją i z Synem młodszym do Dagd,
Jmśc Pan Brzoftowski Pisarz W. Li-
tewski do Sitca ztad odjechali.

Przybyli zaś Jmśc P. Hilzen Kasztel:
Infl: i z Jmścia swoją, także Jmśc P. Ło-
weczy W. W. X. L.

z Nitany 19. Lipca.

Królewic Jmśc nasz Xże w do-
skonłym zostaje zdrowiu. Przeszedł
tędy d. 11. z Rygi do Woyksa *Rof-
syjskiego* znaczny Regiment Husarów
nowo zaściagnionych, których kom-
panie dotąd ciągną.

z Worn 24. Lipca.

Na dniu 22. Lipca przeszło przez
to miejsce *Rossyjskiej* Husaryi w zie-
loney barwie więcej 300. ma zaś
jeszcze tegoż samego półku część
większa, to jest koło 700. przecho-
dzić temi dniami, łakom i polom nie
szkodzą, konie pospolicie po lasach
pałac.

z Wiednia 15. Lipca.

Listy niektóre od Marszałka Xcia
de *Broglic* pitane z *Neubafs* d. 5. te-
go Miesiąca głoszają, iż d. 4. Lipca
była zwawa utarczka między kor-
pusem Xcia dziedzicznego *Brun-
swickiego*, i częścią woyska Xcia de
Soubise. Xże Marszałek de *Broglic*,
podług

64

podług tychże wiadomości, gotuje się obrócić ku *Soest*, z kad domyślają się, iż pośpieszy sam do Xcia de *Soubise* do *Werle* dla ułożenia dzieł dalszych wojennych. Pan de *Sainte-Foy* pilnujący niegdys spraw *Francuskich*, wyjechał d. 12. tego Miesiąca do *Auszpurga* gdzie Graff de *Choiseul* na dzień 15. abo 16. ma przybyć z *Paryża*. Pan *Gerard* Sekretarz Potelstwa Grafa du *Chatelet* stanął tu, tamego zaś Grafa spodziewamy się na dzień 20.

z *Kopenhagi* 24. *Czerwca*.

Graf de *St Germain* dawniey Generał Leytnant w woysku *Francuskim* zgodziwszy się na kapitulacyą z Królem Jmścią *Duńskim*, miał audyencyą u tegoż Króla Jmści, który go ogłosił Feldmarszałkiem woysk swoich ze 14. tysięcy Talarów rocznego dochodu. Grafowa żona jego była także prezentowana Królowi i całej Familii i przyjęta z ołobliwą dystynkcyą.

z *Ratisbony* 6. *Lipca*.

Graf de *Pergen* naznaczony jest Ministrem Pełnomocnym od Cesarza Jmści naprzyszły kongres *Auszpurcki*. Nie obiecują przybycia Ministrów nań naznaczonych przedzey, jak przed końcem *Lipca*. Ugoda przedugodna w *Paryżu* i *Londynie*

oporem idzie, i póki te dwa Dwory z sobą nie zgodzą się w rzeczach większey wagi, póty mała nadzieja pokoju. Pan de *Plotto* Minister Pełnomocny *Pruski* wyprawił swe bagaże do *Auszpurga*, za któremi za przybyciem kolegi swego Pana de *Hafeler* i sam się uda.

z *Obozu Marszałka Xiążęcia de Broglie* 3. *Lipca*. Dnia 1. tego Miesiąca Graf *Luzacyi* wysłał w pogoń za Generałem de *Sporcken*, którego tylna straż była jeszcze w *Nihem*. Graf *Esterbazy* opanował *Hexter*, wziął w niewolą koło 120. ludzi, i zdobył znaczne magazeny, osobliewie w obrokach.

Dnia 2. Graf *Luzacyi* udał się ku *Eckeleere*. Tylna straż nieprzyjacielska pod kommandą Pana de *Luckner* cofnęła się z *Nihem* do *Blomberg*, którą ściagało woysko lekkie Królewica *Xamiera*, i zdobyło niemało Nieprzyjaciół. Pan *Vignolles* z ochotnikami *Austryackimi* wystąpił, zabrał Kapitana i kilka ludzi w niewolą.

Generał *Sporcken* przymuszony do zaniechania zamysłoney drogi w uchodzeniu przez *Lichtenau* ku *Paderborn*, a napaśtowany mocno w drodze z *Nihem* do *Blomberg*, wielkich nam mógłby być przyczyną zysków,

sków, osobliwie iżbyśmy go zapędzili aż do *Wezery*, i łącznobyśmy pozyskali Magazeny nieprzyjacielskie w tych miejscach założone. Atoli Xże Marszałek sądził za rzecz potrzebniejszą mieć liczniejsze wojsko za nieprzyjacielskie w kupie, i przymusić nieprzyjaciół do ściągnięcia swoich za *Lippę*, i dla tego udał się z większą częścią wojska do *Paderbornu*, rozłożywszy przednie strażę dla ubezpieczenia swego położenia, i napastowania nieprzyjaciół na wszystkich miejscach komunikacyą między *Lipstadt* i *Bielefeld* utrzymujących. Ubezpieczył także swoją z *Kasselem*, postawiwszy w *Warburg* znaczny podjazd pod kommandą Brygadiera de *Chalu*, a w *Liechtenau* karabinierów i 2. Brygady Infanteryi.

z Londynu 3. Lipca.

Znowu dwu kuryerów z *Paryża* przybyło, jeden od Jmci *P. Stanley*, drugi do Jmci *P. Bussy*. Listy onych obiecują nam powtżeczne dzieł wojennych przerwanie. Mówią nawet, iż Dwór nasz z *Francuskim* o przednieysze artykuły już się zgadzają: Francya ustępuje Anglii na zawzię, co w *Ameryce* północney trzymała i oddaje także Wysep *Minorkę*. Fortyfikacye *Dunkierki* ku morzu mają zruynować, *Ostenda*

i *Neuport* mają się wrócić do *Domu Austryackiego*. Z strony naszej prócz wyłpu *Belle-Isle* mamy oddać Francyi *Gwadaloupe*, *Senegal*, i *Goree*, a pewną sumą pieniędzy nagrodzone będą statki, przed wypowiedzeniem wojny Francuzom zabrane. Tego wszystkiego więkzsze ztąd wiziemy potwierdzenie, że wyjście pod żagle floty na drugą wyprawę naznaczoney zaniechano, i wsiadanie na okręt półków do Niemiec postanowionych, skutku żadnego nie weźmie.

Tym czasem okręty nasze, które w kanale około brzegów Francuskich zachodnich są podzielone, w każdym przypadku do przedsięwzięcia dzieł nowych są gotowe. Mówią także, iż flota nasza, która przeszłego Maja ze 4000. ludzi z nowego *Yorku* pod żagle wyszła, daży na opanowanie wyspów *St. Wincentego*, *S. Lacyi*, *Dominico* i *Tabago*; a *General Amherst* Królewskich czeka rozkazów, aby mógł podbić *Nowy-Orleans* i *Luisiang*. Pewna wiadomość jest, iż armatorowie Francuscy z floty Kupieckiey z *Jamaiki* powracający 10. okrętów zabrali. Niektóre jeszcze inne z okrętów naszych Francuzom w ręce wpadły, między któremi statek z listami zapewne znajduje się, który nie dawno z listami do *Jamaiki* wystany jest.